

SRPEN 2016

NÁŠ ČASOPIS PLNÝ ZAJÍMAVOSTÍ

D é č k o

<http://www.zahrada-centrum.cz/images/illustrations/slider/000033.jpg>

Domov pro seniory Velké Meziříčí,

příspěvková organizace

Zdenky Vorlové 2160

594 01 Velké Meziříčí

www.domovvelkemezirici.cz

OBSAH

Blahopřání na měsíc srpen	3
Ze života domova	4
Stálá nabídka měsíce	5
Co jsme dělali... ..	6
Na srpen pro vás chystáme.....	7
Článek	8
Fotogalerie	10
Horoskop.....	11
Lidové pranostiky a povětrnostní pravidla	12
Významné dny a výročí v srpnu	13
Zahrada	14
Bylinkový receptář.....	16
Zvířata	19
Pověsti z Velkého Meziříčí z okolí (1. část)	23
Zajímavosti	26
Sportovní kvíz	28

BLAHOPŘÁNÍ NA MĚSÍC SRPEN

Marie HORÁKOVÁ

Jiří BARÁK

Jitka LUKŠOVÁ

Štěpánka MYŠKOVÁ

Helena BROŽOVÁ

Ludvík ŠTEFAN

Miroslav CRKAL

Olga KRATOCHVÍLOVÁ

František ČERMÁK

Vlasta HASOŇOVÁ

Marie CEJPKOVÁ

Růžena PŘÍHODOVÁ

**Všem oslavencům přejeme k jejich narozeninám
hodně štěstí, zdraví a spokojenosti do dalších
let.**

Obyvatelé a zaměstnanci domova

ZE ŽIVOTA DOMOVA

V červenci jsme přivítali v našem domově nové klienty:

Paní Božena BENEŠOVÁ z Frankova Zhořce

Paní Věra CEJNKOVÁ z Tasova

Pan Jan CHVÁTAL z Nížkova

Paní Stanislava KAKUŠKOVÁ z Velkého Meziříčí

Pan Josef POŽÁR z Rudy

V měsíci červenci odešli:

Pan Josef VYROUBAL + 8. 7. 2016

Pan Jan ZELENÝ + 15. 7. 2016

STÁLÁ NABÍDKA MĚSÍCE

- **BUFET**

Otevírací doba bufetu:

Pondělí, středa
14.00 – 15.30 hodin
Pátek
14.30 – 16.00 hodin

- **PŮJČOVÁNÍ KNIH**

Donáška knih na pokoje bude probíhat ve středu.

- **NÁKUPY**

Nákup potravin je zajišťován přes bufet. Potřebu nákupu obyvatel zjišťují klíčoví pracovníci a předají informaci sociální pracovníci.

- **PRAVIDELNÉ AKTIVITY**

Pondělí	od 13:00	canisterapie s paní Dyntarovou
Úterý	od 9:00	canisterapie s paní Kamenskou
	od 14:30	canisterapie s panem Trojanem
Pátek		bohoslužba v kapli domova

Změna času konání páteční bohoslužby v letních měsících

Po dobu letních prázdnin – od 8. července do 26. srpna 2016 se bude páteční mše konat od 10.00 do 10.30 hodin. Od 9.30 proběhne společná modlitba.

CO JSME DĚLALI...

Od prvního července se kapacita na službě domov pro seniory zvýšila o tři lůžka. Přivítali jsme tak tři nové obyvatelky – dvě na pokoji dvoulůžkovém a jednu na jednolůžkovém pokoji.

7. července jsme se sešli na Univerzitě třetího věku, kde se uskutečnilo příjemné posezení s dvěma dobrovolnicemi nad čajem o druhé. Poslechli jsme si několik písniček a také jsme si pochutnali na domácím táci, který dopoledne připravily obyvatelky domova spolu s pracovníci terapií Lucii Jiříčkovou.

V úterý 19. července za námi zavítali velkomeziříčští hasiči a strávili s námi celé dopoledne. Nejdříve zahájil přednášku pan velitel Doležal, kdy nám pověděl o zajímavostech z hasičského sboru. Poté jsme se přesunuli před budovu domova, kde pokračovala ukázka hasičské techniky.

Ve čtvrtek 21. července se na Univerzitě třetího věku konalo promítání z cyklu „Komici na jedničku“.

Ve středu 27. července jsme léto oslavili naší tradiční zahradní slavností. Od dvou hodin se slavnost konala v parku za domovem a včetně obyvatel a personálu domova za námi přišla i spousta klientů ze sousedského domu s pečovatelskou službou i našich příbuzných a známých. Velké poděkování patří křižanovská Šafářance, která nám zahrála k tanci a poslechu, panu Jiřímu Markovi, který hudebníkům

pomohl se zvukem i všem pracovníkům a obyvatelům domova, kteří pomáhali s oslavou nebo přispěli k pohodové atmosféře na slavnosti.

NA SRPEN PRO VÁS CHYSTÁME...

Přednáška nutričního terapeuta o zdravém stravování (4. srpna od 9.30 hod, U3V)

Letní kino v parku

Bazar šatstva

Přednáška o canisterapii

ČLÁNEK

VE VELKOMEZIŘÍČSKÉM DOMOVĚ PRO SENIORY PŘIBYLI NOVÍ OBYVATELÉ

V Domově pro seniory Velké Meziříčí přibyly tři nové obyvatelky. Od prvního července se totiž kapacita domova zvýšila z původních sto lůžek na sto tři. K nastěhování byly nové pokoje připraveny od prvního července.

Letošní navýšení kapacity domova se tentokrát neobešlo bez stavebních úprav, které probíhaly během června. Přibyly tak dva nové pokoje v přízemí, jednolůžkový a dvoulůžkový, oba na službě domov pro seniory. V souvislosti s navýšením kapacity, byl také posílen pečovatelský personál domova.

„Reagujeme tím samozřejmě na poptávku a zároveň hledáme způsob, jak efektivně fungovat. Prostorově jsme se sice trochu uskromnili, ale za dva nové pokoje to stálo“, vysvětluje ředitel domova Vítězslav Schrek.

V současnosti je obyvatelům k dispozici patnáct jednolůžkových pokojů a čtyřicet čtyři pokojů dvoulůžkových. Každý pokoj je vybaven nábytkem domova – lůžko, noční stolek, televizor, šatní skříň s nástavcem, stůl a židle. Součástí pokoje je také úložný prostor na obuv, oděv, prádlo a osobní věci. Klienti si ke zpříjemnění svého pobytu mohou umístit v pokoji předměty osobní potřeby, např.

poličku, obrázky, lampičku nebo rádio. Obyvatelům je k dispozici také kantýna, která je otevřená třikrát týdně.

Ačkoliv je výstavba nových pokojů ukončena, v domově se budovat nepřestává. V zadním traktu za domovem postupně vzniká terapeutická zahrádka, které bude sloužit především méně mobilním obyvatelům domova, jejich rodinám a návštěvám k posezení a odpočinku. Jak již napovídá název, zahrádka bude sloužit také k terapeutickým účelům, například k pěstování bylinek nebo jedlých keřů. Stavba zahrady odstartovala už minulý týden, kdy byla postavena středová pergola, která bude zajišťovat dostatečnou ochranu před přímým sluncem. Zahrádka bude svůj jedinečný ráz dostávat postupně. Stavba je naplánována do rozmezí dvou let a na její podobě se od počátku podílí celý tým pracovníků domova.

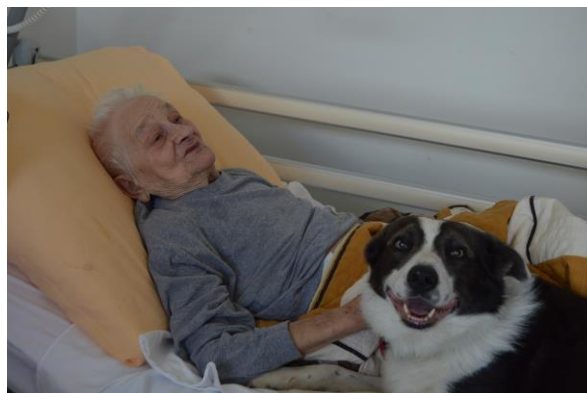
„Až dojde na zeleň a plodiny, chceme se o poradit i s našimi obyvateli, co by chtěli ve své zahrádce mít. Zahrádku chceme vybudovat společnými silami s obyvateli i personálem domova. To je naše základní myšlenka,“ dodává Michaela Černá, pracovnice vztahů k veřejnosti.

FOTOGALERIE

ČAJ O DRUHÉ

CANISTERAPIE

DOPOLEDNE S HASIČI

ZAHRADNÍ SLAVNOST

HOROSKOP

LEV (LEO) 23. 7. – 22. 8.

Horoskop na rok 2016 připravuje pro Lvy ideální podmínky v oblasti splnění dlouhodobých přání a vyřešení vleklých problémů. Získáte sílu a potřebný odstup, abyste se vyrovnali s náročnými úkoly i citovou nerovnováhou, která vám zbytečně ubírá energii. Během roku budete držet opratě pevně v rukou. Pokud patříte mezi lidi, kteří již léta něco vyvíjí nebo budují, lze letošní rok považovat za možný vrchol dosavadního snažení.

Věci kolem práce budou probíhat v ustálených krocích. Svou odvahu vždy říkat svůj jasný názor raději utlumte, tady platí, že méně znamená více. Dalo by se dokonce dosáhnout vedoucí pozice, musíte ale spolupracovat se všemi. Máte před sebou volné pole vlastního rozvoje, ať jste připraveni, až se přihlásí šance. Ambice a odhodlání jsou klíčem k pokroku ve vašich financích, v květnu a červnu můžete zrealizovat plánovanou investici, která předpokládá zisk. Podzim má připraven pro všechny Lvy finanční bonusy.

Pokud máte pocit, že vám partnerský vztah přerůstá přes hlavu a růžová pouta vás příliš tlačí na rukou, zvolněte a začněte brát život více jako hru. Živlem všech Lvů je oheň. Proto ve dnech vašeho narození, když slunce svítí vysoko na obloze, uslyšíte potlesk jeho

paprsků. Nečekejte na svolení od ostatních. Jste pánem svého osudu a o míře úspěchu rozhodujete s nejvyšší mírou sami. Horoskop připomíná, abyste pamatovali na váš životní úděl – byli jste zrozeni k velikosti, nebojte se proto vystoupit ze stínu.

LIDOVÉ PRANOSTIKY A POVĚTRNOSTNÍ PRAVIDLA

- V srpnu slunce parné ovoci a vínu zdárné
- Co srpen neuvaří, to už září nedosmaží
- Co červenec neuvaří, to srpen nedopeče
- Mlhy na lukách, potocích a řekách v srpnu zvětšují trvalé počasí
- Srpen k zimě hledí a rád vodu cedí
- Když fouká v srpnu severák, bude dlouho pěkně pak

Srpen obarvil léto jablíčky a hruškami. Jen se na ně srdce směje!

Foukej, foukej, větříčku,
shoď mi jednu hruštičku.
Shoď mi jednu nebo dvě,
budou dobré obě dvě.

Děti lezou na stromy a užívají si ještě letních her. Při koupání si všimnou, že v dálce jede cirkusový vůz. Je pouť a všichni pečou koláče, děti jsou nadšené, že do kovárny na dvůr přijela provazochodkyně Esmeralda, která se představí jako známá umělkyně...

* Zdroj: Zemědělský kalendář 2016. Brno: Vydavatelství ZK, 2015, s. 224, ISB 978-80-904388-6-6.

VÝZNAMNÉ DNY A VÝROČÍ V SRPNU

6. 8. – Mezinárodní den boje lékařů za mír

9. 8. – Mezinárodní den původního obyvatelstva

12. 8. – Mezinárodní den mládeže

Uplyne...

120 let od narození **Mileny JESENSKÉ**, publicistky a překladatelky (narodila se 10. 8. 1896, zemřela 17. 5. 1944).

75 let od narození **Karla HVÍŽďALY**, publicisty a prozaika (narodil se 16. 8. 1941).

75 let od narození **Júlia SATINSKÉHO**, slovenského herce, kabaretiéra, dramatika a prozaika (narodil se 20. 8. 1941, zemřel 29. 12. 2002).

125 let od výročí úmrtí **Jana NERUDY**, básníka, prozaika, novináře a uměleckého kritika (narodil se 9. 7. 1834, zemřel 22. 8. 1891).

165 let od výročí narození **Aloise JIRÁSKA**, prozaika a dramatika (narodil se 23. 8. 1851, zemřel 12. 3. 1930).

*Dostupné z: http://kjm.data.quonia.cz/kalendarium_2016.pdf

ZAHRAHA

OSVĚŽTE LETNÍ ZAHRAHU FONTÁNKOU ČI VODOTRYSKEM

Šumění tekoucí vody nejen že překryje hluk z ulice, ale spolehlivě vás uklidní. Na vodu v pohybu je navíc krásný pohled, umí vytvořit okouzlující zátiší.

Fontánky a vodotrysky mohou oživovat zahradní jezírko, nebo bublat pouze ve větší nádobě. Vejdou se i na malou zahradu nebo terasu.

FONTÁNKA PLNÁ FANTAZIE

Můžete zakoupit již hotové sestavy, ale také si snadno vytvořit vlastní, postačí vodotěsná nádoba a oblázky na ozdobu. Čerpadlo určené pro fontánky umístěte do nejnižšího místa nádrže, vodu můžete vést vzhůru třeba hadicí schovanou v bambusové nebo dřevěné trubce. U malých fontánek postačí i přístroje s menší výkonností, jejichž spotřeba je mírná, ale efekt velký. I malý pramínek dovede vykouzlit poutavou zvukovou kulisu, pokud jej necháme stékat z výšky, a pohled na něj je také nesmírně příjemný.

- Fontánky mohou využívat stěny domu či pergoly, kde je možné vytvořit malý vodopád pomocí menších, rozmanitě tvarovaných kamenů přilepených na zeď. Vodopády a kaskády můžete tvořit také s pomocí dřeva, mušlí, keramiky.
- Efektní jsou volně stojící nádoby, v jejichž hrdle bublá voda - přetékající může zachytávat nádržka zapuštěná v zemi pod nádobou a vyplněná oblázky, nebo minijezírko s vodními rostlinami.
- Voda může bublat i v prostorném ptačím napajedle, což potěší jak milé opeřené hosty, tak vaše smysly. Vysoká volně stojící napajedla (která ptáky chrání před nenechavou kočkou) jsou samy o sobě krásným doplňkem zahrady. Můžete pořídit keramická, kamenná, kovová a i některé levné plastové imitují přírodní materiály celkem zdařile.
- Kaskády a fontánky krásně doplní trs trav, jako je například vysoká ozdobnice čínská, nebo bambus. Přímo v nádobách s vodou mohou růst bahenní rostliny (žluté kosatce, orobince, sítiny aj).

VODA V TRYSKU

Velmi osvěžující jsou vodotrysky, které v létě milují nejen děti. Třpyt slunečních paprsků ve vodní tříšti přitahuje všechny pohledy.

Aby se voda neztrácela, nesmí výška vodotrysku přesahovat poloviny délky zachytné nádrže pod ním.

Vodotrysk oživí jezírko, prokysličování vody zároveň prospívá jeho obyvatelům a pomáhá udržet vodu čistou. Výhodné je nechat vodu protékat čistícím filtrem (pískovým, bakteriálním).

Vodu můžete nechat vyvěrat v kterékoli části zahrady, i když jezírko nemáte. Postačí vodotěsná nádrž, zapuštěná či volně stojící, odkud bude voda odváděna zpět do oběhu. Nádrž můžete vyplnit kameny, oblázky, olemovat vlhkomilným rostlinami a okrasnými travinami.

Autorem je Jana Bucharová

Zdroj textu a obrázku: <http://www.ireceptar.cz/zahrada/zahradni-stavby/osvezte-letni-zahradu-fontankou-ci-vodotryskem-staci-male-cerpadlo-a-trocha-fantazie/>

BYLINKOVÝ RECEPTÁŘ

MÁK VLČÍ (PAPAVR RHOEAS)

Vlčí mák, vlčí mák, poštípal severák...

Když spatřím tento symbol horkého léta na okraji obilného lánu, připomínám si slova známé slovanské písně. Taková krásná červená barva možná doopravdy může vzniknout jen poštípáním, třeba severákem. Díky dlouhé trvanlivosti semen máku se někdy opuštěné pole nádherně začervená tisíci jeho květů.

Ráda se kochám krásou vlčího máku, ale jde to jen tam, kde dosud roste. Křehké plátky jeho květů snadno opadávají a rychle vadnou, proto mák není vhodný do vázy. Jeho krása inspiruje umělce, s oblibou ho ztvárňují na svých obrazech, na výšivkách nebo ubrusech.

Vzhledem k uplatnění léčivé síly vlčího máku mnoho drogy nepotřebuji, snažím se však mít doma vždy malou zásobu pro případ potřeby, neboť koupit se tato droga nedá. Používám pouze květní plátky, které se, i když jsou křehké, velmi těžko suší. Musíme je rozložit po jednom na velkou plochu, jen tak rychle uschnout a zachovají si tmavě červenou barvu.

Vědecké jméno této rostliny bylo odvozeno od slova papa – dětská kašička, neboť kdysi se šťáva vlčího máku přimíchávala dětem do jídla, aby dobře spaly. Bylo to jen rozšíření odedávna známého využití máku proti nespavosti.

Droga z květních plátků vlčího máku slouží k uklidnění, k tišení různých podrážděných orgánů. Tento účinek se projevuje také na průduškách tím, že odstraňuje nutkání ke kašli, proto přidávám drogu i do čajových směsí na průdušky, proti chřipce a dětskému kašli.

Pěkné barevné květní plátky vlčího máku jsou vítané v každé čajové směsi. Opticky ji zpestřují i zkrášlují a jejich uklidňující účinek je vhodný téměř při každém onemocnění.

V makovičkách se nachází nebezpečné opium, droga z květů však při užívání v předepsaných dávkách nemá žádné vedlejší účinky.

Čajová směs proti nespavosti:

květ vlčího máku	5 (dílů)
šišťice chmelu	5
nať třezalky	4 (díly)
nať meduňky	3
nať majoránky	2
květ prvosenky	2

Jednu lžici směsi zalijeme 3 dl vroucí vody a necháme přikrytou asi 15 minut vylouhovat. Čaj přecedíme, osladíme podle chuti medem a vypijeme nadvakrát – po večeři a před spaním.

Autorem je Aurélie Dugasová

*DUGASOVÁ, A., DUGAS, D. Průvodce našimi léčivými rostlinami. Babiččiny bylinky. Praha: Ottovo nakladatelství, s. 216. ISBN 80-7181-696-5

*Obrázky: http://www.janamodra.cz/obr/Vlcim_400.jpg

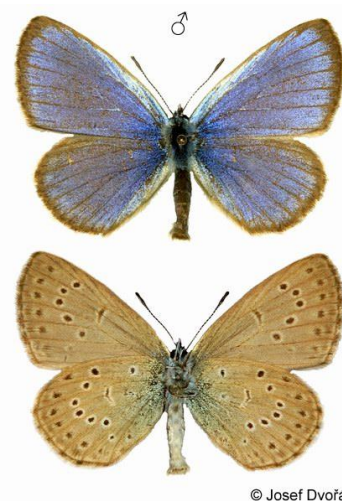
ZVÍŘATA

MILOVNÍK HOŘCŮ A MRAVENCŮ

Modrásek hořcový Rebelův je krásný modře zbarvený motýl, který mizí z našich luk a palouků. Nenachází na nich své životně důležité spojení, kterými jsou hořec křížatý a mravenci.

POHOSTINNÝ MRAVENČÍ RVÁČI

Mezi stébly trávy na rozkvetlé louce i mezi spadeným jehličím na lesní mýtině – tam všude se můžeme stát prakticky kdykoli svědky sveřepé bitvy. Utkávají se v ní mravenci. Někdy zápolí příslušníci různých mravenčích druhů. Jindy se utkávají v boji na život a na smrt zástupci jednoho a téhož druhu pocházející z různých kolonií. Mravenci patří k nejagresivnějším živočichům naší přírody. Slavný znalec života mravenců americký entomolog Edward Wilson o nich prohlásil: „Kdyby měli mravenci k dispozici atomové bomby, zničili by tento svět během jednoho týdne.“

© Josef Dvořák

Mravenčí kolonie je dokonale organizovaný stát. Její sídlo – mraveniště – připomíná ze všeho nejvíce rozsáhlé a důkladně vybudované město. Dělnice přinášejí do hnízda potravu, udržují

mraveniště v čistotě, pečují o jeho vnitřní klima. Proniknout do mravenčího města je pro mnohé tvory hotové terno. Je to, jako kdyby se dostali do země zaslíbené, kde „pečení holubi létají přímo do huby.“

Není divu, že si mravenci své království před všemi vetřelci žárlivě střeží. K některým cizákům jsou ale překvapivě pohostinní. Sami si je do hnízda přinášejí a tam o ně pečují, často na úkor vlastního potomstva. Jedním z nejpodivuhodnějších příkladů nabízí soužití motýla modráška hořcového Rebelova s mravenci. S trochou štěstí můžeme tohle zvláštní společenství pozorovat i v naší přírodě.

Z HOŘCE DO MRAVENIŠTĚ

Samička modráška hořcového Rebelova klade vajíčka výhradně na rostliny hořce křížatého, který je dnes vzácný a chráněný. Samička modráška po něm musí usilovně pátrat. Při kladení vajíček přesto nevezme zavděk každému hořcem. Trpí zvláštní slabostí pro rostliny, v jejichž okolí pobíhají mravenci druhu *Myrmica schencki*. Má k tomu dobrý důvod.

Housenka žije na hojně na hořci jen krátkou dobu. Živí se jeho listy, roste a několikrát se svlékne. Není to však pro ni bezpečné stanoviště. Pro tento blanokřídlý hmyz představuje housenka modráška živou

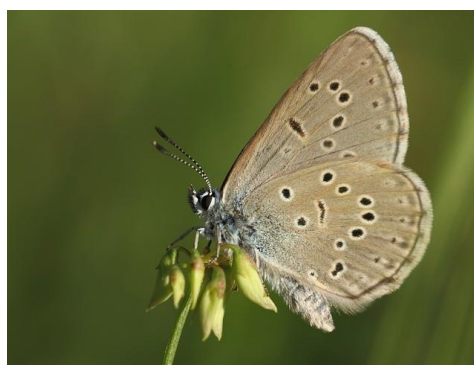
konzervu. Samička naklade do jejího těla vajíčka, z kterých se vylíhnou žravé larvy. Ty pak housenku zaživa požírají.

Housenky modráska hořcového Rebelova potřebují před lumky a dalšími nepřáteli bezpečné útočiště se zdatnými bodyguardy. To vše jim nabízejí mravenci *Myrmica schencki*.

Housenka uvolňuje do okolí směsici chemických látek a mravencům voní jako jejich vlastní larvy. Těžko si asi dokážeme představit „zděšení“ mravenčích dělnic, když narazí na takovou falešnou „larvu“ mimo hnízdo. Mravenci se snaží domnělé politováníhodné nedopatření ze všech sil a co nejrychleji napravit. Housenku přenesou do hnízda. Po celou tu dobu považují mravenčí dělnice housenku za mravenčí larvu a svědomitě ji krmí.

KRÁLOVSKÁ ŘEČ HOUSENEK

Housenka modráska udělá v mraveništi přímo závratnou kariéru. Mravenci se k ní brzo začnou chovat jako k mravenčí královně, kterých žije v kolonii hned několik. Housenka dosáhne postupu na nejvyšší příčky mravenčího společenského žebříčku imitací mravenčí „řeči“.

Mravenci *Myrmica schencki* komunikují širokou škálou pachových signálů. Vedle toho se ale dorozumívají také zvukem, který vyluzují třením okrajů sousedních článků zadečku. Housenka má velmi podobný zvukový orgán na zádech a umí s jeho pomocí mravenčí poplach věrně napodobit. Pokud se jí něco nelíbí, začne volat o pomoc a mobilizuje tak dělnice, aby ji obtíží zbavili.

Královny mravence *Myrmica schencki* vyluzují zcela zvláštní zvuky, kterými se „legitimují“ dělnicím a dávají tak osazenstvu mraveniště najevo svůj status. Dělnice se na toto volání kolem housenek a kukel shromažďují, pečují o ně, chrání je, nabízejí jim potravu. Housenky i kukly patří v mraveništi k opravdovým celebritám a náležitě si svého výsadního postavení užívají.

*Zdroj textu: Zemědělský kalendář 2016. Brno: Vydavatelství ZK, 2015, s. 196, ISB 978-80-904388-6-6.

*Zdroje fotografií: <http://motyli.kolas.cz/foto/modras/velke/13709033.jpg>, <http://www.lepidoptera.cz/images/818.jpg>

POVĚSTI Z VELKÉHO MEZIŘÍČÍ Z OKOLÍ (1. ČÁST)

O HRADNÍ STUDNI V MEZIŘÍČÍ

Nový hrad byl dobře opatřen pro čas války. Měl dvojité hradby, pět bašt, tři věže, hluboká sklepení plná zásob i prostorné stáje pro koně i komory pro hosty a služebníky. Jen pitné vody tu nebylo.

Na kolika místech začali kopat, ale pramen se nikde neukázal. A to byla zlá věc, protože bez vody není života.

Pán hradu však neustával vodu hledat. A když ji nenašli v nejbližším okolí, dal kopat přímo na nádvoří. Kopali tedy v tvrdé skále – a voda zase nikde.

Pán chodil jednoho dne kolem začatého díla, pozoroval, jak lamači buší v hloubce do skal, jak vytahují rumpálem kamení nahoru, a povzdechl si: „Duši bych dal za to, kdyby se tu našla voda!“

Sotva dořekl, položil mu někdo ruku na rameno. Pán se rychle obrátil a uviděl před sebou hezkého mládence s čapkou a kohoutím peřím na hlavě, v zeleném šatě a pláštíku, s kabelkou u pasu.

Mládenec se uklonil a řekl: „Slyšel jsem tvůj povzdech a chci splnit tvé přání. Naplním ti studnu dobrou pitnou vodou a bude jí vždy dost. Ale ty mi za to upíšeš duši!“

Pán hned poznal, že před ním stojí čert. A nepolekal se, nekřižoval, jen se zamyslel a v duchu uvažoval, jak by bylo možno získat vodu a nepřijít při tom o duši.

„Poslouchej,“ řekl čertovi, „uděláme spolu smlouvu. Když tu studnu naplníš po kraj vodou dříve, než skončí v hradní kapli mše, máš moji duši. Ale když se jen o vteřinu zpozdíš, prohrál si a duše mi zůstane. Souhlasíš?“

Čert se usmál a řekl, že ano. A hned se dal do díla. Studnaři museli z díry ven, čert sestoupil na jejich místo. Po celý zbytek dne i noci pracoval, rval balvany, vytahoval je z hloubky nahoru a srážel je ze skály dolů do řečiště.

Pán stál nahoře na nádvoří, díval se dolů a dostával strach, že čert vyhraje.

Noc pokračovala. Souhvězdí se zvolna přesunula oblohou a zapadla, tma začala blednout, na východě svítalo. Čert stále hloubil studnu. Už vyplynuly na nebe první zlaté obláčky a nad nimi se nad obzor vyhouplo slunce. Na hradní kapli zacinkal zvonek, začínala mše.

A pán, strnulý jako socha, se jen díval do hloubky.

Čert pracoval stále jako divý. „Ještě tenhle kus odrazím a vytryskne voda,“ radoval se.

Zatím kněz v kapli sloužil mši. Už požehnal hostie i víno, už bylo po přijímání, už se kněz modlil závěrečnou modlitbou.

Pán, zsinalý hrůzou, třeštil oči do temného otvoru. Čert stále bušil krumpáčem, až se země třásla. Vtom se narovnal, zavýskal, popadl obrovský balvan, vytrhl jej a vyletěl s ním ven. A dole zabublala voda...

Ale čert s balvanem v náručí ještě ani nedopadl na zem a kněz v kapli řekl už poslední „Amen“.

Pán hradu to slyšel, ale byl ještě celý strnulý strachem, protože v prohlubni nové studně stále vířila a hučela voda, jak se uvolněný její proud dral ze země ven. Stoupala a brzy dosáhla okraje studny.

Čert, který jako všichni čerti, slyší na dálku i písknutí komára, uslyšel to kněžské „amen“ a poznal, že svou sázku prohrál. Ze zlosti mrštil balvanem o zem a dupl naň, takže tam zůstal otisk jeho kopyta.

Ještě před pětadvaceti lety ukazovaly babičky dětem v místech, kudy dnes za Čechovými sady vede železniční trať, obrovskou skálu a na ní prohlubinku, otisk čertovy šlépěje. Ale když stavěli novou trať, museli kámen rozstřílet, protože tarasil cestu.

*Zdroj textu: *Pověsti z Velkého Meziříčí a okolí*. Ilustroval Oldřich INOCHOVSKÝ. Žďár nad Sázavou: M. Smejkal, 1996.

*Zdroj obrázku: <http://www.i-creative.cz/wp-content/uploads/2009/12/cert-3.jpg>

ZAJÍMAVOSTI

LETNÍ OLYMPIJSKÉ HRY V RIU DE JANEIRU

Rio de Janeiro, druhé největší město Brazílie, se v srpnu 2016 stane prvním jihoamerickým městem v historii, které bude hostit olympijské hry. Pořadatelství Her XXXI. olympiády bylo Riu, které se může chlubit nádhernými plážemi včetně věhlasné Copacabany nebo gigantickou sochou Krista Vykupitele, přiděleno v říjnu 2009 během 121. zasedání Mezinárodního olympijského výboru v dánské Kodani. Rio tehdy zvítězilo nad španělským Madridem, japonským Tokiem a amerických Chicagem.

Soutěže v 28 sportech budou diváci sledovat ve čtyřech transportním systémem propojených zónách: Barra, Copacabana, Deodoro a Maracanã. Tamní slavný stadion bude kromě části fotbalového turnaje hostit stejně jako během světového šampionátu v roce 2014 také zahajovací (5. srpna 2016) i zakončovací ceremoniál (21. srpna 2016) olympijských her, čímž se žádný jiný stadion na světě nemůže pyšnit.

Pro zhruba 10 500 sportovců z celé planety budou připravena špičková sportoviště a jedna z nejhezčích olympijských vesnic, která

je na dohled od srdce brazilských her – olympijského parku Barra. V něm se uskuteční soutěže v házené, judu, zápasu, šermu, taekwonda, skocích do vody, plavání včetně synchronizovaného plavání, tenisu, gymnastice a dráhové cyklistice. Do programu her se po 112 letech vrací golf – hřiště leží severně u jezera Marapendi – a rugby o sedmi hráčích, které se naposledy na největší sportovní akci světa objevilo v roce 1924.

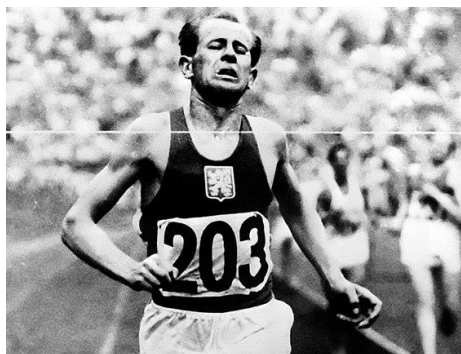
Ve stručnosti:

- LOH v Rio de Janeiru budou 31. letní olympijské hry
- Zahájení je 5. 8. 2016 v 21 h místního času v Rio de Janeiru - našeho času 6. 8. 2016 v 0 h.
- Olympiáda Rio 2016 potrvá 16 dní, do 21. 8. 2016
- Na olympiádě v Rio de Janeiru bude rozdáno 306 sad medailí
- V Riu se bude soutěžit ve 28 sportech

*Zdroj: <http://www.rio-2016.cz/>, <http://www.olympic.cz/olympiada/60--rio-de-janeiro-2016>, <http://www.rio-loh2016.cz/wp/wp-content/uploads/o-rio2016-ofec.jpg>, <http://www.statnivlajky.cz/data/flags/ultra/br.png>

SPORTOVNÍ KVÍZ

Pokuste se přiřadit k sobě uvedená jména sportovců a disciplíny, ve kterých vynikli (k číslo sportovce připište písmeno disciplíny).

Sergej Bubka

Jarmila Kratochvílová

Jan a Jindřich Pospíšilové

Ivan Hlinka

Ája Vrzáňová

Emil Zátopek

Diego Maradona

Björn Borg

Věra Čáslavská

Kateřina Neumannová

Jiří Raška

Roman Šebrle

Dana Zátopková

Alberto Tomba

Helena Fibingerová

a) sjezdové lyžování

b) tenis

c) desetiboj

d) skok o tyči

e) vrh koulí

f) kolová

g) běh na lyžích

h) běh na 400 a 800 m

i) hod oštěpem

j) lední hokej

k) sportovní gymnastika

l) krasobruslení

m) maraton

n) skoky na lyžích

o) krasobruslení

Správné odpovědi: 1-d, 2-h, 3-f, 4-j, 5-o, 6-m, 7-l, 8-b, 9-k, 10-g, 11-n, 12-c, 13-i, 14-a, 15-e

Dosáhli jste:

12 – 15 správných odpovědí – **výborný výsledek**

7 – 11 správných odpovědí – **průměrný výsledek**

0 – 6 správných odpovědí – **sport zřejmě není vaším koníčkem**

*Zdroj: Cvičení paměti pro každý věk. Praha: Portál, 2007, s. 175, ISB 978-80-7367-199-0, zdroj obrázku:

http://oidnes.cz/14/072/cl5/RAS547bad_emil.jpg,